N. 83

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 19 Pazdziernika V. S. ROKU 1807.

WILNO 18. Pazdziernika Po długich przeszło cztéry tygodnie panuiących tu deszczach i niepogodach pierwszy raz po zachodzie słońca wyiaśniało Niebo dnia 10 dawnego a 22 Rzymskiego stylu, i tegoż dnia Astronomowie Wileńscy w Observatorium o godzinie 7 w wieczor postrzegli znaczney wielkości Kometę między gwiazdami tak nazwanemi GAMMA i BITA konstellacyi Herkulesa, którego bieg i położenie uważaią każdey pogodney nocy. Kometa ten posuwaiąc się coraz bardziey ku stronie Nieba Wschodnio—północney przebiega gwiazdy konstellacyi Herkulesa, zbliża się ku gwiazdom konstellacyi Lutni (Lyra) Atmosfera swietna czyli tak nazwany ogon komety ódwrócony od słońca znaczną część Nieba zaymuiąc iest tak przezroczysty, że gwiazdy małe po nad które przebiega, przez swiatłą tę Atmosferę w teleskopach widzieć się daią.

Zasłużony w Uniwersytecie Wileńskim i w Kraiu przez długie i gorliwe prace dla dobra Nauk i Edukacyi publiczney, były Astronom Obserwator X. Marcin Poczobut Kawaler Orderów Orła białego i S. Stanisława, członek wielu towarzystw uczonych, w wieku Ośmdziesiątym przechodząc na pensyą emerytalną zyskał względy sprawiedliwego MONARCHY, który przy powiększeniu pensyi udarować go raczył pierścieniem bryllantowym na znak swego ukontentowania. Takowy dowod Łaski MONARSZEY i nadgrodę dla Męża Obywatelom z gorliwości i zasługi znanego Uniwersytet podaie do wiadomości publiczney.

KIEL d. 29 września. Potwierdziła się wiadomość o śmierci G. Peymann; ustały teraz podeyrzenia o wierności i męztwie rycerza tego; kto umarł za oyczyznę, dał niewątpliwy dowod i naywiększy że ią kochał. Chociaż G. Waltersdorf iest uwięziony, słychać iż nie ten ale Admirał Bille miał kommendę naywyższą w Coppenhadze, i kapitulacyą podpisywać kazał. Gdyby wodzowie Duńscy nie dopuszczaiąc bombardowania zgodzili się byli na wydanie flotty, iak żądano, Anglia daiąc po tysiącu FS. od każdey armaty zapłaciłaby blizko 5 millionów czerw. złot. Teraz całą zagarneła skutkiem przemocy, alboteż zbyteczney obleżonych powolności; na próżno spór wiodą politycy, będzie mogła lub nie używać ku potrzebie okrętów zdobytych, wątpliwości o tém żadney mieć nie możemy, wiedząc iż nieprzyiaciel uzbraia wszystkie, i do portów swoich iuż wysyła, gdzie natychmiast przyłączone zostaną do flott iego.

Domyślali się niektórzy, że podobno w taiemnych warunkach obiecywał Admirał Gambier zdobycz powrócić; ieśli tak uczynił, musieli z swoiey strony przyrzec Duńscy wodzowie, że narod przystąpi do zaczepnego i odpornego przymierza przeciwko Francuzom. Lecz następca tronu przez G. Adiutanta Lindholm oświadczyć wyraźnie kazał w Paryżu, że kapitulacyi nie potwierdza; kommunikacye z Zelandyą przecięte, surowe obeyście się z G, Waltersdorf, nie ustaiące przygotowania do woyny we wszystkich prowincyach Królestwa dowodzą, że Królewicz Fryderyk gwałt mocą odpierać postanowił.

Minister iego Bernstorf od czasu dawnego bawi w Hamburgu traktuiąc z Marszałkiem Bernadotte, godzi się rozumieć iż umowa pomyślnie doszła, albo przynaymniey żądanego z obustron końca iest blizką, ponieważ wodz Francuzki doniosł niedawno następcy tronu, że czeka tylko rozkazów iego, maiąc wkroczyć do Danii na czele 40 t. żołnierza; sam wkrótce udać się zamyśla do Rendsburga. Pewni posiłków Napoleonowych Duńczycy, nie małą w żalu swoim pociechę uczuli, słysząc że nad ich losem ubolewaią postronne Mocarstwa; pierwszy Król Szwedzki własną ręką pisał do Królewicza Fryderyka, lituiąc się nieszczęścia które spotkało Coppenhagę, do Agenta zaś Francuzkiego miał powiedzieć: Gustawa Adolfa ten nie zna, kto rozumie, iż wspierać zechce sprawę tak przeciwną słuszności, iaką iest naiazd Zelandyi przez Anglików chociaż zprzymierzonych iego.

Nie całą przecie flottę Duńską oddano nieprzyiaciołom w Coppenhadze; pozostały ieszcze 2 okręta liniowe, fregata, i korweta w porcie Norwegii Christiansand pod zasłoną lądowych batteryi, i kilka zbroynychh statków, które strzegą kupieckich w różnych częściach świata. Flotty takiey iaką mieliśmy niedawno, iuż podobno nigdy albo przynaymniey bardzo nie rychło mieć będziemy. Poglądaią z żalem Duńczycy teraz na wypróżnione arsenały swoie, zburzone do gruntu werfty, słowem odiętą powstania nadzieię; wieku potrzeba na wystawienie potęgi morskiey. Artyllerya Angielska ku bombardowaniu użyta iuż iest na flotcie, zkładała się z 40 możdzerzow, z których naywiększe 100 funtowe były, i 30 ciężkich armat. Do bomb przyprawiali race sztucznym ogniem napełnione; te haczkami zawadzaiąc o wszystko, naybardziey pożar po mieście roznіosły.

Domy uszkodzone naprawiać zaczęto w Coppenhadze, na mieyscu zpalonych nowe budować nie podobno przed zimą; czasu trzeba do zebrania materyałów; a kommissya od rządu wyzna-

czona nie tak rychło wytknie ulice nowe; ponieważ naywięcey straciły przedmieścia, odtąd żadney budowli stawiać nie kazano w blizkości wałów. Lecz podobno naywiększą przeszkodą do zabudowania stolicy iest nie potwierdzona kapitulacya. Już słychać, iż Anglicy po nieprzyiacielsku chcą postępować z całą Zelandyą, iako z podbitą orężem, a Coppenhadze narzucić kontrybucye uciążliwe. Lękać się ieszcze trzeba, o fortyfikacye, które być mogą zburzone, ieśli nieprzyiaciel bronić się tu nie myśli; powiadaią że psuć zaczęto batterye od morza niedobyte Sextus, trzy korony, Provestenen; ostatnia na 3 starych okrętach liniowych niedaleko od brzegu była założona.

Skarżyli się obywatele Duńscy na niekarność Angielskiego żołnierza po zwycięztwie, i dopełnione gwałty, poźniey skutkowała chęć dzielna i stateczna Lorda Catchart, który porządek przywrócił, teraz gdy wie o myślach następcy tronu nieprzyiaciel, więcey sobie dozwolić może. Nie same tylko twierdze Coppenhagi są upadkiem zagrożone; losu podobnego spodziewaią się Cronenburg, Helsingoer, inne zamki Zelandyi. Król Szwedzki z Malmoe udał się do Carlcsrony, gdzie zachorował, lecz iuż lepiey mieć się zaczyna; pokoy czyliteż przedłużenie woyony z Francyą obierze nie wiadomo; to pewna że Carlscronę i Helsinburg uzbroić kazał, co wzięto za dowod niechęci iego ku Anglikom; iest pogłoska że ci żądaią wydania sobie całey flotty Szwedzkiey, którey część znaczną Król wysłał do Rugen dla wyprowadzenia woysk swoich; te uprzedzaiąc czas kapitulacyą przeznaczony, przybywać zaczeły do Ysted.

W armii Angielskiey która Coppenhagę zastępuie, dały się widzieć nadzwyczayne obróty, wiele półkow posłano do Zelandyi połnocney; inne lądować usiłowały na brzegah Fionii, lecz z klęską odparte zostały; niemało ieńców Duńczycy odesłali do Wiburga w Jutlandyi. Norwegia dotąd spokoyną była; obywatele i woyska maią gotowość do obrony Admirał Gambier z częścią flotty zaczoł krążyć po morzu Baltyckiem. Gdy Gustaw Adolf znaydował się w Carlscronie, odwiedzili go Hrabia de Lille i Xiąże d' Angouleme.

Pisma publiczne Duńskie raz pierwszy teraz daią niektóre szczegóły oblężenia Coppenhagi. D. 1 września raz iuż ostatni wodzowie Angielscy zapowiedzieli konieczną potrzebę wydania flotty; odmówił Peymann, prosił iednak ażeby iemu dozwolono raz ieszcze zapytać się Króla Krystyana 7, co czynić każe. Z tą odpowiedzią posłany do Lorda Catchart Adiutant znalazł w główney kwaterze G. Oxholm, który stoiąc na czele millicyi Zelandzkiey, zwiodł bitwę i z tysiącem ludu poszedł w niewolę. Anglicy nie pozwalaią G. Peymann zapytać się Króla, zaczyna się bombardowanie d. 2. Flottylla Duńska nie raz attakowała nieprzyiacielskie statki, i we wszelkich zdarzeniach dystyngwowała się nieskończenie; gdyby woyska lądowe z równą gorliwością dokazywały i statecznością lepszego zaiste losu Coppenhaga spodziewać się mogła.

Korpus złożony z Studentów ztracił 4 za bitych; pierwsze bombardowanie godzin 11 trwaiące kilkadziesiąt domów nadpsuło, ieden tylko zpalony został. W bombardowaniu drugiém d. 3 pokazał się pożar na kilku mieyscach razem do gaszenia trudny, ponieważ zepsuły się pompy, a ludzie przy nich służący w liczbie nazbyt małey, dla ciągłego utrudzenia bez odmiany długo pracować nie mogli. Bombardowanie trzecie było naystrasznieysze dla niedostatku sposobów ratowania się; wszystkie razem wzięte zniszczyły lub uszkodziły część domów prawie ósmą. Raniony śmiertelnie G. Peymann oświadczył Anglikom, że gotów iest kapitulować, iak na początku żądano, to iest wydać flottę; odpowiedzieli Gambier i Catchart, że mało na tém, i przyłączyli nowych warunków kilka. Nie chcąc sam stanowić kommmendant radę zwoływa, ta kommissarzów do traktowania z nieprzyiacielem wyznaczyła.

Nie dawali Angielscy Wellesley, Popham, Murray wiele czasu do rozmysłu, za każdém prawie słowem nalegaiąc o podpisanie umowy, i ponawiaiąc pogróżkę czwartego bombardowania, ieśliby ociągano się rzecz kończyć. Z iak wielkim pośpiechem kapitulacyą podpisywano, z równym do wykonania warunków przystąpiono; ledwie upłynoł czas krótki, a iuż Anglicy twierdzę, port, flottę w ręku mieli. Wiele rynków i ulic nietkniętych zostało; mieszkańce domów zapalonych tam schronienie znaydowali. Słowem przekonany iest Duński narod, że garnizon Coppenhagi nie uczynił, czego po nim wyciągała powinność; a kommendanci przed sądem odpowiadać muszą, że przestąpili artykuł woyskowy, który zabrania pod karą twierdze poddawać nie odparłszy kilku szturmów, i nie widząc w murach wyłamu, fossy przebytey, zewnętrznych fortyfikacyi w ręku nieprzyiacioł.

Przed zaczęciem bombardowania Peymann do obywatelów Coppenhagi dał odezwę. Nieprzyiaciel, powiada, rozkazuie nam wydać flottę, obiecuiąc ią zwrócić w czasie pokoiu. Odpowiedziałem, że Duńskie okręta własność nasza, są równie bezpieczne w ręku Krystyana 7, iak być mogą w portach Angielskich; przeciw Jerzemu 3 nie zgrzeszyliśmy nawet myślą, ieżeli więc nieprzyiaciel niespodziany miasto zniszczyć postanowił barbarzyńskim obyczaiem, niech iuż gwałt dokonywa; nam honor każe odrzucać wezwanie z udzielnością Danii niezgodne; bronić się więc będziemy do końca, nie oszczędzaiąc maiątku, krwi, i życia. Tak rozumiem, że obywatele i obrońce tey stolicy, gdyby z nich każdy w szczególności był zapytany, to samo powiedzieliby Anglikom.

Nuż więc do broni, ziomkowie, do broni co żywo, honor i całość oyczyzny każdego woła na teatr chwały. Walczemy za Króla i narod; tak czyniąc niegdy przodkowie zostali nieśmiertelnemi, a imie Duńskie potomkom podali nieskalane. Uczyńmy w podobnym razie, co dla

oyców naszych podobne było i miłe. Rozkażę natychmiast broń potrzebną rozdać ludziom zdatnym do bronienia miasta; niech tylko nie trwoży nikogo potęga nieprzyiacioł na morzu i lądzie; tém większa dla nas chwała, ieśli ogromną pokonamy. Odpieraycie Anglików, niech ci poznaią nakoniec, że nie iest w ich mocy pisać, dumne i niesłuszne rozkazy narodowi wiernemu i mężnemu.

Gdy iuż kapitulacyą podpisano, tenże Peymann przemówił do ziomków. Gdy iuż wszelkie sposoby bronienia się uznaliśmy za niedostateczne; i nie podobno było przeszkadzać Anglikom zbliżenia się do wałów tak dalece, iż mogli pożar roznosić gdzieby się podobało, trudny do zgaszenia dla pomp zepsutych; dla tey przyczyny rozumieiąc z drugiemi sił Duńskich wodzami, że posiłku odebrać nie możemy, a Coppenhaga być może za czasem dobyta szturmem z portami i flottą, znalazłem się w smutney potrzebie zawarcia kapitulacyi, ażebym stolicę od klęsk przewidzianych zachował, i przelanie krwi niewinney mieszkańców zatrzymał. Co z żalem przełożywszy, ieszcze przypomnieć muszę, że gdy przez ugodę życie i własność każdego iest zabezpieczona, powinniście zachować porządek i spokoyność, której wzruszenie odtąd zbrodnią iest mocną zciągnąć na miasto klęski nayokropnieysze.

Nie samego tylko Lorda Catchart uwielbiaią Duńczycy, na równą u nich pochwałę zasłużył G. Linsingen Szef Hannowerskiego legionu, który żołnierzy swoich w karności nayściśleyszey utrzymuie. Zdaniem wielu szkoda narodowi Duńskiemu przez bombardowanie Coppenhagi sprawiona wynosi 36 millionów talarów.

LIVORNA d. 15 Września. Zmyśloną była powieść, że Ferdynand 4 opuścił Sycylią; to pewna, że kosztownieysze sprzęty dworu iego zniesiono na okręta, mianowicie liniowy Archimedes od 74 armat iest onemi ładowny, 52 tysięcy uncyi złota z banku Messińskiego przeniesiono do Falermu. Cokolwiek zaś było ieszcze żołnierzy Sycyliskich, wszyscy zostali przyłączeni do półków Angielskich, nad któremi główną ma kommendę G. Moore. Tym czasem Francuzi ze Włoch północnych ciągnąć nie przestaią do Neapolu.

Przed portem Malaga Amerykańska fregata Constitution Angielską spotkała; przyszło do bitwy, trwał ogień 6 godzin; Anglicy dłużey wytrzymać nie mogąc flagę zpuścili; kapitan zwycięzca nie chciał podbitego statku zabierać.

Dziś do portu naszego przybyły statek Amerykański przyniosł ważną dla handluiących wiadomość; rząd Angielski w Malcie ogłosić kazał, iż odtąd oboiętney flagi nie będzie, a wszyskie Mocarstwa Europy lądowey, które nie są zprzymierzone z Królem Brytańnii W. będą uznane za nieprzyiazne, i nieprzyiacielskim obyczaiem Anglicy obchodzić się zaczną z ich okrętami. Kapitan pomienionego statku przestrzegł razem swoich ziomków, ażeby ostrożność zachowali, ponieważ niewiadomo iakim sposobem zagodzony będzie spór między Anglią i Ameryką; niektórzy przydaią, że iuż wybuchnęła woyna między temi narodami.

Co Anglicy czynią na morzu z okrętami kupieckiemi oboiętnych Mocarstw, to samo Francuzi na lądzie z handluiącemi produktem i towarem Angielskim, tak więc kłótnia dwóch narodów inne czyni nieszczęśliwemi. Wiadoma w Niemczech powszechna konfiskata, naybardziey w Hamburgu, Lubeck, Lipsku; słyszeliśmy że podobnie postąpiono niedawno w Hollandyi, gdzie kilku kupców Rotterdamskich do sądu porwali Francuzi, Angielskie magazyny u nich znalezione zabrawszy. To samo dziś widziemy w całey ziemi Włoskiey, mianowicie w Etruryi. Agenci Napoleona przeglądaią nayściśley wchodzące do miast i portów i wychodzące z nich rzeczy, konfiskuią, bez żadnego miłosierdzia uznane Angielskiemi, za nieuznane zaś, ażeby w tém oszukania iakiego nie było, rozkazuią składać parękę, żołnierz Francuzki strzeże wszystkich okrętów w Livornie, daiąc silną pomoc szukaiącym własności nieprzyiacielskiey urzędnikom cywilnym narodu swego.

WIEDEN d. 14 pazdziernika. Stany Węgierskie odprawiły posiedzeń powszechnych więcey 50; na ostatnich postanowiono ofiarować Cesarzowi Królowi 12 t. ludzi na dopełnienie tymczasowe regimentów narodowych, z warunkiem iednak, ażeby rząd nie przystępuiąc zaraz do wybierania rekrutów naprzód kazał czynić zaciąg dobrowolny. Ofiaruią powtórnie część szóstą stałego dochodu, i ieden procent od maiątku nieruchomego na zmnieyszenie długów skarbowych. Lecz nawzaiem proszą Węgrzyni, ażeby odtąd w cyrkulacyą nie dawano monety nie maiącey rzetelnego szacunku, i zniesiono cła wybierane od produktów Węgierskich, mianowicie gdy wychodzą do Gallicyi i drugich prowincyi Austryackich. Słusznie wątpić trzeba o uskutecznieniu tych zamiarów; albowiem iak wyrachowano, Cesarz przyimuiąc ofiary wspomnione traciłby więcey bez porównania.

Gdy Austryacki dóm stracił Lombardyą, i handel z Włochami został zcieśniony po traktacie Presburgskim, upadać zaczęły rękodzieła nasze, naybardziey dla niedostatku iedwabiów, które Francuzi do Lionu, Tours, innych miast zabierać poczęli. Obywatel Węgierski Blachkowitz podał rządowi proiekt rozmnożenia w krótkim czasie plantacyi drzew morwowych w prowincyach Węgierskich, tak dalece, iż kraina cała może dostarczyć iedwabiu corocznie do 500 i więcey centnarów; tym sposobem pomnoży się przemysł i dostatek narodu, a pieniądze za ów produkt wychodzące za granicę w kraiu zostaną. Rzecz dziwna, że od lat wielu, iak Węgierskie Królestwo zostaie pod rządem Austryackiego domu, podziśdzień o tém nie myślono.

Według wiadomości odebranych z Belgradu, zawieszenie broni zawarte d. 24 sierpnia między Serwianami i Turkami trwa dotąd bez przer-

wy; zmyślona powieść była, że Wezyr W. z dołu Dunaiu prowadzi w górę 150 t. Ottomanów; to pewna, że naczelnik Czerny nie rozwiązał woyska swoiego, owszem używa chwili spokoyney na wydoskonalenie żołnierza, i przysposobienie się do kampanii nowey, gdy każe potrzeba.

Donoszą z Constantinopola, że Admirałowie Angielscy Collingwood, Gardner, Martin zgromadziwszy całą potęgę krążą blizko ciaśniny Dardanelskiey; okrętów liniowych maią 19, przy tych więcey fregat i mnieyszych statków; nie ma pewności o żołnierzu lądowym. Co widząc Turcy rozumieią, że nieprzyiaciel koniecznie raz drugi zechce gwałtem przebywać ciaśninę, i zagrozić stolicy; więc Kapitan Basza rozkazał Dardanelle zamknąć łańcuhami, do batteryi dawnych przydał nowe, licznym ludem osadził, i wiele szalup działowych u brzegu postawił, tak dalece, iż niepodobna, przynaymniey bardzo trudna być może Anglikom przeprawa, Znaydowało się na tém mieyscu niemało Francuzkich Officyerów, którzy ponieważ d. 10 września przez Ambassadora Sebastiani są przywołani do stolicy, wnosić trzeba, że między Brytańnią W. i Portą zayść musiały negocyacye, które pokoy blizki obiecuią.

W Constantinopolu Jańczarowie okazywać zaczeli skłonność do rozruchów, słowem Sułtana i wyrokiem Muftego wiadomym ubezpieczeni, że im nic złego stać się nie może; rząd nie chcąc narażać się na przypadki, okupować się musiał, i swawolnemu żołnierstwu żołd nadzwyczayny wyliczyć. Poseł Francuzki do Persyi przeznaczony G. Gardanne d. 10 września ruszył z Tophana do Scutari na brzeg Azyatycki, gdzie został przyięty od posła Perskiego powracaiącego z obozów Napoleonowych; ma przy sobie dwór bardzo liczny, w którym znayduie się wielu agentów handlowych, Missyonarzów, i Officyerów do Indyi wschodniey przeznaczonych; drogę odprawi z Scutari przez Bagdad do Tahran.

PARYZ d. 28 Września. Słychać że Napoleon wkrótce zaczyna podróż Włoską, zwiedzić maiąc Turin, Mediolan, Genuę, Wenecyą, Rzym, i Neapol. Prymas związku Reńskiego przybyły w sierpniu dla zaślubienia Króla Westfalskiego z Królewną Wurtembergską, ieszcze bawi u nas; dzierżawy iego w Niemczech maią bydź znacznie powiększone kraiem Hanau i Fulda, lecz za te odstąpi dzierżaw niektórych na lewym brzegu Menu. Znaiomy Garnerin odprawił niedawno dwie powietrzne podróże w krótkim czasie; obydwie udały mu się naypomyślniey, pierwszą zakończył w Champanii, druga nierównie dalsza była, gdyż zpuścił się na ziemię blizko Deux Ponts, jak daleko żaden przed nim żeglarz nie leciał. Powróciwszy ztamtąd zbiia wiele twierdzeń sławnego Robertsona o stanie górnego powietrza, zbyteczném zimnie, krwawém słońcu i Xiężycu.

Minister morski Decrés zwiedza teraz nadmorskie departamenta i wszystkie porty. Pewność iest nie domysł, że Francya od lądowych woien, uspokoiona z zprzymierzeńcami swoiemi zaczyna myślić o wyprawach zamorskich; nieprzod Portugalskie porty maią być zaięte, do czego G. Junot 40 t. żołnierza pod Bayonne zgromadza. Daley przystępuiemy do uzbroienia flott i flottylli. Decrés widział w Anvers zpuszczony na wodę i do Flessingue płynący okręt liniowy Berlin. Lecz wyprawa przeciw Anglikom uskuteczniona być nie może, dopóki woyska Francuzkie od brzegów Wisły, Odry, Elby nie powrócą do oyczyzny, w kraiu nie wiele mamy regularnego żołnierza.

Nieiaki Pascalis utrzymuiący obywatelskie interessa prywatne, przyioł na siebie wyrobić u syna zmarłego Ministra Portalis, który oycowski urząd sprawuie, ażeby w departamencie Gard oddany był Katolickiemu obrządkowi kościoł postąpiony od rządu Protestantom. Rzecz skutku nie wzieła; iednak Pascalis upominał się o zwrócenie wydatku niby podiętego na podarki ofiarowane w departamentach, gdzie dokładał starania. Spor wyszedł na iaw, Prefekt policyi Paryskiey na prożbę Ministra czynił indagacyą; na którey wyznał nakoniec ów Agent, iż owe podarki, nawet ich obietnice są zmyślone; że nigdy nie miał zręczności traktowania w departamentach, że przed obywatelami tak udawał ażeby od nich co wyłudził za mniemane zabiegi swoie. Wypadł zatém wyrok zkazuiący Pascalisa na karę prawem przepisaną. Jnteres Administratorów, honor administracyi koniecznie wyciągał, ażeby podobne postępki ogłoszone były przed narodem; nie mnieyszy też pożytek będzie dla obywatelów, ażeby odtąd bacznieyszemi stali się na wybiegi intrygantów, którzy na zysk własny używaiąc łatwowierności osob oddalonych od spraw publicznych, zuchwale czernić śmieią honor osob rządowych.

Marszałek Lannes wykonał przysięgę przed Napoleonem na urząd Generała Półkownika woysk Szwaycarskich; wszystkie półki tego narodu na żołd Francuzki zaciągnione maią zostać pod naywyższą iego kommendą. X. Frias Grand Hiszpański 1 klassy wiozący do Paryża szpadę Króla Franciszka 1 od r. 1525 chowaną w Madricie, iechał przez Bordeaux, i w krótce tu iest spodziewany, Król Hollenderski Ludwik odiechał do Hagi; małżonka iego z następcą tronu bawi teraz w Fontainebleau, gdzie znayduie się Napoleon z całym dworem.

BERLIN d. 3 pazdziernika. Woyska Francuzkie w Szląsku rozłożone wynoszą 45 t. piechoty, 10 t. iazdy. Marszałek Victor odebrał niedawno rozkazy taiemne z Paryża, i był z wizytą u X. Ferdynanda brata W. Fryderyka; podchlebiamy sobie, że celem rozmowy było doniesienie o przywróconey iednomyślności między rządem Pruskim i Francuzkim, zachwianey nieco po traktacie podpisanym w Tilży i Królewcu. Wiadomość o wypędzeniu Anglików z Buenos Ayres powszechną radość sprawiła w Szląsku; nie tayno, że ta prowincya za 10 mill: tal. płótna corok wysyła do Ameryki południowey, upaść musiał ten handel, gdyby W. Brytańnia nad rzeką Plata zatrzymała panowanie.